

ΠΑΛΜΟΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

3

ΑΘΗΝΑ — ΙΟΥΛΙΟΣ 1944

ΠΑΛΜΟΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΕΚΔΟΣΗ 'ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ,

ΧΡΟΝΟΣ Α' - ΦΥΛΛΟ 3 - ΙΟΥΛΙΟΣ 1944

ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΧΜΕΣ 1.000.000

Διεύθυνση: Κώσταν Αγαπητίδη, Ραβινε 6, Αθήνα (1).

ΤΟ ΓΑΛΑΖΙΟ ΕΜΒΑΤΗΡΙΟ

Η Ανθρωπότητα γεννήθηκε μόνο
Για να γράφουν στίχους οι έφηβοι
Γεννήθηκε μόνο
Για να χαμογελάσουν μια φορά οι κοπέλλες

Αγαπημένη
Σ' είδα ν' αστράφτεις καταμεσήμερο
Κάτω απ' τον ήλιο της Ελλάδας
Τ' αντίκρουσμά-σου είταν ίδια
Η αρμύρα της θάλασσας
Είταν ίδιος
Ο ήχος μιας έξαλλης τζατζ-μπαντ

Η αυριανή παγκόσμια χαρά
Τραγούδησε μέσα-μου

Εκστατικός φλογερός προφητεύω
Ένα-σου γέλιο θ' ατατινάξει τους θρόνους
Κάτω απ' τις ρόδινες γάμπες-σου
Θα υποτάξεις χορεύοντας τους Παρθενώνες

Αγαπημένη
Τ' όραμα χάθηκε
Γύρω-μου υπάρχουνε μόνο
Σκονισμένοι δρόμοι κι' αστοί

Μα εγώ είδα πια ολοκάθαρα
Είδα πια και πιστεύω—
Πιστεύω στο μόνο Θεό-μου

Στο γέλιο-σου που γκρεμίζει τόν κόσμο
Κι' οδηγάει καβάλλα τη χίμαιρα
Στην τριανταφυλλένια-σου σάρκα που ανθίζει
Στης Ελλάδας τον ήλιο

Η Ανθρωπότητα τώρα ας πεθάνει—
Ας πεθάνω μαζί-της

Η Ανθρωπότητα γεννήθηκε μόνο
Για να γράφουν στίχους οι έφηβοι
Γεννήθηκε μόνο
Για να χαμογελάσουν μια φορά οι κοπέλλες

ΦΑΙΔΡΟΣ ΜΠΑΡΛΑΣ

ΜΑΓΙΑΤΙΚΕΣ ΒΡΑΔΥΕΣ

Μαγιάτικες βραδύες αβρες
Νιόβγαλτες πράσινες χαρες
Δειλα βουβα σκιρτήματα
Χαμόγελα γλυκα απαλα
Και στα σοκάκια τα παλια
παιδιων αβέβαια βήματα.

Αστροφεγγιες μυστηριακες
Ονειρων βρύσες μυστικες
γλυκόθαμπο σκοτάδι.
Καρδιες που πάψαν να πονουν
τις πίκρες τις παλιες ξεχνουν
σε νέο αγάπης χάδι.

Χρυσες ονειροφαντασιες
στο πάρκο μες στις φυλλωσιες
και θλίψη αηδονολάλητη.
Στέκει βουβη και με κοιτας
Καλη, να λύσεις τί ζητας
την απορία την άλυτη ;

Ξεσπα σε γέλιο η συνεφια
Δεκάξι χρόνων Ωμορφια
— γελάκια και λακάκια.
Και σε κοιτω και σε κοιτω
Δε σου μιλω και τί μ' αφτο
Λακάκια και Γελάκια ;

Νύχτες γαλάζιες του Μαγιου
Μεθα το φως του φεγγαριου
χυμένο μες στ' αρώματα
— Σε κάποια σπίτια δε μιλουν
σε κάποια σπίτια δε γελουν
βουβα μένουν τα στόματα...

Ασήμια οι φεγγαροβραδύες
Αγόρια μέσα απ' τις βραγιες
χαρούμενα περνάνε
— Βάρκες λεφκες που στο γιαλο
σκίζουν το κύμα το απαλο
και φέβγουν. Πάνε... πάνε...

Αβρες μαγιάτικες βραδύες
Οι αιματοστάλαχτες καρδιες
ξανθες πλέκουνε χίμαιρες.
Ώρες μεθουν εκστατικες
Ξεχνουν πως είν' διαβατικες
Μαγιου χαρες εφήμερες.

Μονάχη μένει μια καρδια
κι' ακούει και ζει με τη βραδυα
τους ήχους τους κρυμμένους
— Πασκίζει αδέξια και δειλα
τ' ανέκφραστα να κάνει απλα
— Στίχους συγκινημενους...

ΝΤ. ΖΗΡΩΤΗΣ

ΤΕΡΕΖΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Και να φουντώνει μέσα-μας ο λόγος που δεν είπαμε
στ' αυτάκι της παιδούλας των ξανθων παραμυθιων . . .

... Έτσι είχαν τα πράματα, όταν
κοιτόντας έξω απ' το παράθυρο για να
συνέλθει απο μια εντελως πρόσφατη ερω-
τική - του αποτυχία ο Δήμης Αλκέρας, α-
νακάλυψε την ύπαρξη ενός τρομαχτικά
μεγάλου φεγγαριου. Γύρισε προς τα μέσα,
έκανε τα χέρια - του χωνι για να σκεπά-
σει το πιάνο που είχε γίνει πια αληθινα
επικίνδυνο, τις φωνες, τα τραγούδια, το
χορο και τα γέλια, κ' έβγαλε φωνη με-
γάλη που έγινε όμως φάλτσα στη λέξη 'έ-
ξω' κ' έπεσε κάτω σαν αερόστατο που έχει
πια καιει :

— Προσοχη! Προσοχη! Προτείνω να
πάμε περίπατο στο Πάρκο, γιατι έχει έ-
ξωωωω - ένα θααούμα φεγγάρι !

Η μπόμπα έσκασε μόλις η Μαίρη Αλε-
ξιόδη που γιόρταζε και δεχόταν σήμερα
θήρκε μ' ενθουσιασμο την πρόταση για 'ω-
ραία ιδέα !' . Κι' άκουγες φωνες :

— Να πάμε, να πάμε !

— Ζήτω του Δήμη !

— Μωρε μπράβο ιδέα !

— Πώς φαίνονται όμως οι ποιητες, ε;

— Λοιπον, πάμε ;

— Πάμε !

Στην πόρτα, καθώς ξεκίνησαν, τους τύ-
φλωσε η πανσέληνος. Κι' ο Δήμης που
έβρισκε παρηγορια σ' αυτα, ανάλαβε κα-
θήκοντα αρχηγου. Τον είδανε να υπολο-
γίζει με το μάτι κι' αμέσως να γελάει
θριαμβευτικά :

— Ωραία, ίσα - ίσα ! Λοιπον, εις φά-
λαγγα κατα δυάδας ! Ένα κορίτσι κ' ένα
αγόρι. Εμπρος !

— Να πούμε κ' ένα τραγούδι αρχηγε ;
πετάχτηκε η Τερέζα δίπλα στο Ντίμη
Παρασκευαΐδη.

— Να πούμε. Μαρς !

Έκαναν λίγα δήματα βουδα, μα σε λι-

γο, ο παράξενος στρατος που προχωρούσε
να καταλάβει εξεφόδου το πάρκο έχυσε
μέσα στη νύχτα τη χαρα—τα στήθια να
πάλλουν και τα κορμια να γέρνουν στο
σκοπο του τραγουδιου :

Αθήνα και πάλι Αθήνα

Αθήνα τα χείλη - μου ας πουν. . .

Καθως δάδιζε μοιραία αδιάφορο το
καλοκαίρι αυτο, γύρισε απότομα φύλλο.
Είχε κυλίσει με αφέλεια, χαρούμενο κι'
απλοϊκο, χωρις κανένα πάθος, δίχως τί-
ποτα το δυνατο, ένα χλιαρο καλοκαίρι με
ασήμαντες ζέστες. Όμως κάπου κατα τον
τρίτο μήνα, σωρεύτηκαν οι μέρες με τη
μεγάλη αρχαία θερμότη κ' η Αθήνα ολά-
κερη φλογιζόταν. Θα πέρασαν δέκα χρό-
νια βέβαια, είτανε μικρη τότε η Τερέζα
Βλαστου κ' είχε ρωτήσει κάποιο κύριο
πώς γινόταν αυτο, γιατι το ίδιο είχε συμ-
βει φαίνεται και κείνο το καλοκαίρι. Της
είπε πως οι ζεστες μέρες βρίσκουνταν μα-
κρια, μα πολυ μακρια, στα βάθη της Αφρι-
κης—Ξέρει βέβαια απο τη Γεωγραφία—
κι' αποκει έρχουνταν σιγα σιγα στην Αθήνα
(σε ποιό ισημερινο βρίσκεται η Αθήνα
Τερέζα ;). Μα κάποτε μάλωναν ποιες να
μείνουν τελευταίες για να παίξουν με τ' α-
δέρφι τους τὸ φθινόπωρο, λέει, κ' επειδη
νικιούνταν οι πιο αδύνατες βέβαια, έφτα-
ναν πρώτες αυτες, και στο τέλος έμεναν οι
πιο φλογισμένες μέρες. Η εξήγηση τούτη
δεν την ικανοποίησε τότε. Της εντυπώθηκε
μονάχα απο τη λεπτομέρεια των ημερων
που ήθελαν τόσο πολυ ν' ανταμωθουν με το
φθινόπωρο. Μα τώρα, καθώς σωρεύονται
πάνω-της οι οδύνες, πώς της έρχεται
στο νου η αλλοτινη ζωή-της και με τι
κόπο βρίσκει ότι πέρασαν πίσω μ'αφέ-
λεια και διάβηκαν χρόνια και χρόνια

χωρίς να ζει!

Πάλι έρχονται στιγμές που πεθυμάει την παλιά ζωή—όμως ολ'αυτά είναι κουτη να τα συλλογιέται, πολύ κουτη μά την αλήθεια. Αν είταν κ'αμια άλλη στη θέση - της θα τίνασσε όλες τις σκοτούρες αποπάνω - της ανασηκώνοντας τους ώμους—μα δε χρειάζεται τόσοσ σχολαστικισμός, ούτε είναι καιρός τώρα για τέτοιους αναχρονισμούς! Μια πρόταση γάμου εκεί, απο κάποιον που πολύ λίγο της αρέσει. Επιτέλους, δεν την πήρανε τα χρόνια! Βεβαία θα μπορούσε να κάνει την ίδια σκέψη και του χρόνου και τ'αντίχρονου και μετα απο χρόνια (α! θα παντρευόταν μετα τα εικοσιπέντε, να το ξέρετε!). Και τι δικίο που είχε η Καίτη όταν της έλεγε πως είταν τρελη να πονοκεφαλιάζει για το τίποτα—κ' έπειτα, αυτη δεν είταν που έλεγε πως μόνο απο αίστημα θα παντρευόταν (ναι, βέβαια, έχεις δικίο Καίτη - μου. . .) και δεν πρόκειται ν'ανακατευτούν στα αιστήματά-της ποτε οι δικοί - της;

Τους συλλογισμούς-της, τους έκοψε τ' άνοιγμα τ'αντικρινου παράθυρου (τότε θα βλέπανε το πορτραίτο του παράθυρου απέξω: ένα κορίτσι που σκέφτεται. Ένα βλέμμα οδυνηρα στοχαστικο απο δυο ανοιχτόχρωμα, πελώρια μάτια. Το άλλο που θα πρόσεχε αυτος απ' το παράθυρο, θάταν τα μαύρα μαλλια που χύνουνταν ως πίσω). Δεν ήθελε τώρα δα κουδέντα και μ'ανθρώπους που βρίσκουνταν τόσο μακριά της—οι δικοί της τουλάχιστο, έθρισκαν ένα λόγο στη στενοχώρια-της Μπήκε μέσα. Την ίδια στιγμή αντίκρυσε τη μητέρα-της που τοιμαζόταν να βγει. Αχ, να μην κατάλαβε ότι είταν στο τζάμι—δεν ήθελε να τη συλλογιούνται οι άλλοι και να της λένε πάλι πως, αν είταν η σκέψη του γάμου που τα έκανε αυτα, θα προτιμούσανε να μην παντρευτει ποτε, παρα να πάθει τίποτα. Μα δεν είχε καταλάβει—τι καλα! Βέβαια δε θα κατάλαβε το παραμικρο αφου τη ρώτησε αν κοιμήθηκε αρκετα τ'απομεσήμερο (πως, αρκετα!).

— Περιμένεις κανένα; τη ρώτησε πά-λι η μητέρα-της.

— Θα περάσουν αποδω η Καίτη κι' ο Αντρέας.

— Ε, βέβαια, η Αγία Τριας, η αχώριστη και ομοούσια, γέλασε κείνη.

— Το τρίγωνο, σιγοφιθύρισε χαμογελόντας μια στιγμή η Τερέζα, και πάλι έγινε σκυθρωπη καθώς ξαναντάμωσε τους συλλογισμούς. Πλησίασε στο παράθυρο και τ'άνοιξε. Όταν πρωτύτερα στεκόταν μπροστά-του το είχε κλείσει, γιατί, αν είταν ανοιχτο, δε θα μπορούσε να σκεφτει τίποτα—εκείνη αυτην την ώρα ήθελε να σκεφτει— και πώς θα μπορούσε να συγκεντρώσει το μυαλό-της, όταν κάτω θα περνούσε ο κόσμος; Κ' έπειτα δε θα της είταν ευχάριστο να τη βλέπουνε—ω, θα της είταν οχληρο, πολυ οχληρο αυτο.

Έρριξε μια ματια αντίκρυ, διαδατικη. Είταν η ώρα που έφευγε ο ήλιος, λίγο πρωτύτερα. Το φως λιποφυχούσε και στο γωνιακο σπίτι, τα ρόδα ενος κομματιου μαραίνονταν στην ώρα του τοίχου. Σε λίγο θα σκορπιούνταν ολότελα κι' αυτα και δε θ'απόμειναν παρα οι βάτοι—ένα σταχτοπράσινο ζούρουπο που ερχόταν.

Αργα κι' ανόρεχτα άρχισε να τοιμάζεται. Αυτη η επίσκεψη στου Αλεξιάδη—όμως, τι καλο κορίτσι που είταν η Μαίρη, κακια που είταν αυτη!—δεν την ευχαριστούσε διόλου, μα, πάλι, δε μπορούσε να μην πάει. Ναι, θα είταν έπειτα μελαγχολικη κι' αταίριαστη στη γιορτη, αλλα κι' ο κόσμος δεν πρέπει να βλέπει πως αλλαξε πολυ τώρα τελευταία, ενω πρώτα είτανε τόσο ζωηρη, και λοιπον πρέπει να καταπίνεις πότε πότε τη μελαγχολία-σου, αν όχι και να πλαταίνεις τα χείλη-σου κολλόντας ένα αδιάκοπο γέλιο κατα το στόμα.

Η μητέρα φεύγοντας της θύμισε ότι θάπρεπε να γυρίσουν νωρις γιατί, λέει, κάνει ψύχρα, Αύγουστος μήνας τώρα (ψύχρα!), κ' η Τερέζα είπε ένα καλα' που δε θα βεβαίωνα κ' η ίδια λίγο αργότερα αν τό'πε. Σκεφτόταν πως αλλοιώτικη είχε φαντασει την πρώτη-της αγάπη, κι' αλλοιώτικα βέβαια ένα γάμο. Και σκύδοντας για να πάρει κάτι απο χάμω, ενω αναλογιζόταν πως σε κείνη τάχτηκε να ζήσει

ένα μαρτύριο, που κανένα γνωστό-της πρόσωπο ούτε φαντάστηκε, ούτε μπορούσε να ζήσει ποτε, κάτι έννοιωσε να ραντίζει το μάτι-της, σαν υγρο χάδι—όμως όχι, το σωτήριο δάκρυ δεν έλεε να βγει.

Είχε μια τρελη διάθεση απόψε—αλήθεια. Είναι τόσο αξεδιάλυτα κάτι τέτοια πράματα που μονάχα όσοι πιστεύουνε στην ψυχολογική-τους δεινότητα ή θέλουνε να σπάσουν πλάκα, κάθονται να εμβαθύνουν γιατί μερικες φορες είσαι λυπημένος χωρις λόγο κι' άλλες, δίχως αφορμη, τόσο αισιόδοξος. Μπορει εξάλλου να είναι και νευρικο το γέλιο, έτσι άλλωστε διατείνονται πολλοι σπουδαίοι άνθρωποι. Ότι και να συμβαίνει, το βέβαιο είναι πως, καθώς έφτασαν με την Καίτη Δημητρίου και τον Αντρέα Βερρύκιο στο σπίτι του Αλεξιάδη, είταν τέλεια πια προσαρμοσμένη με το περιβάλλον η Τερέζα Βλαστου, πολυ αλλοιώτικη απ' τη διάθεση τ'απομεσήμερου—πες πως είχε κλείσει πίσω-της την πόρτα μιας βιβλιοθήκης κ' έμπαινε σ' ένα χορο.

Αλήθεια, μόλις έφτασαν στου Αλεξιάδη βρήκαν το χορο σ' όλο-του το φόρτε. Πολυς κόσμος είτανε μαζεμένος εκεί, ολο νέοι—οι γέροι, αφίνοντας τη νεότητα να διασκεδάσει, γλύτωναν απονωρις σ' άλλο δωμάτιο την ανθρωπότητα απο τα φρικτα παραπτώματα όπου είχε ολισθήσει και μυρίζουνταν πόλεμο. Είχαν αργήσει βέβαια, όμως καλύτερα που ήρθαν αργα παρα να μην έρχουνταν καθόλου—κ' έπειτα είτανε μια χαρα για τη Μαίρη Αλεξιάδη να δει την Τερέζα με την παρέα-της ενω είχε πάψει πια να τους περιμένει. Καθως άκουσε αποπάνω ποιοι είταν, ροδύλησε μ' όλα τ'α δεκαεννιά-της χρόνια τη σκάλα κ' έπεσε στην αγκαλιά-της με κάτι τόσες φωνες:

— Καλώς-μου-τους! Τι κάνεις Τερέζα-μου; Καίτη; Γειά-σου Αντρέα! Σας περιμένω, σας περιμένω απο τις τρεις η ώρα! Κακόπαιδα, μπράβο-σας!

Κ' είταν ευτυχομένη σήμερα, μα δεν ξέρετε πόσο, και τι καλα που μπο-

ρούσε να τους μιλήσει τώρα ενω οι άλλοι χορεύανε:

— Καλύτερα είσαι τώρα Τερεζάκι, ε; Εσυ Καίτη-μου πια, δε μου λες, ωσπότε θα μας ομορφαινεις; φτάνει-σου! Κι' ο κύριος αποδω, δεν καταδέχεται να μας αποτείνει ούτε λόγον!

Σε λίγο τέλειωσε κι' ο χορος, κι' άρχισαν καινούργιες φωνες:

— Γειά-σας παιδια!

— Να χαιρόμαστε τη Μαίρη-μας!

— Είστε απονωρις;

— Ου, απ' τις έξη. Μα γιατί εσεις τόσο επίσημοι σήμερα;

— Α, περάσαμε απο μιαν άλλη επίσκεψη, εντελως τυπικη, και καταλαβαίνεις. . . Άσε-μας καημένε Αλέκο, χάσαμε το κέφι-μας εκεί που πήγαμε, καλύτερα να μην πηγαίναμε, βρήκαμε κάτι κατσούφηδες, να χαρεις, μη μου τους θυμίζεις!

Χαιρόταν με το ψέμα που έλεγε, στο φόβο να μη φαίνεται μελαγχολικη. Ασήμαντο πράμα, που τη γέμιζε χαμόγελο. Μα και το περιβάλλον δεν της έδινε καμια ευκολία να σκεφτει θλιβερα πράματα—το πιάνο είχε μουραθει αγιάτρευτα' το δωμάτιο όλο φουσούσε γιορτερο αγέρα κι' αλάλαζε απο τραγούδια' κ' έπειτα οι φωνες:

— Ου! καιρους και ζαμάνια έχουμε να ιδωθούμε βρε αδερφε!

— Τι μου κάνεις; καλα; καλα;

— Καλησπέρα-σας δεσποινις Βλαστου!

— Γειά-σου Πίπη!

— Καλώς-τα παιδια!

— Τι έγινε ο Αλέξης;

— Δεσποινις, ένα χορο!

Στο τελευταίο βρισκόταν μπροστά-της ο Τέλης Αράλης, φοιτητης της γιατρικης, που της έκανε το χρόνο που μας πέρασε άγριο κόρτε, για ένα φεγγάρι. Κι' αμέσως μετα απο το χορο τούτο, νάσου μπροστά-της να ζητάει το ίδιο κι' ο Χάρης Καλέπης, σεμνότυφος νεανίας που μόλις είχε μάθει χορο, και λοιπον δε χαλούσε πια κανενος γύρου το χατήρι.

Τη στιγμή που χτύπησε το κουδούνι

της ξόπορτας, η Τερέζα είχαν έτοιμη πια για έξω. Στην πόρτα αντίκρουσε την Καίτη γελαστή και χαρούμενη — α! μπράβο! πώς τόπαθες και τοιμάστηκες γρήγορα; — και μαζί μπήκανε μέσα να περιμένουν τον Αντρέα.

Κάθησαν εκεί κ' οι δυο, απάνου στο ντιβάνι. Η κουβέντα-τους ήταν γεμάτη απο τα πολλά και διάφορα νέα της μέρας, την κρίση της Καίτης για το έργο που είδε στο θέατρο χτες, για τη γιορτή του Αλεξιάδη, για τα φορέματά-τους. Η Τερέζα άκουγε και μιλούσε πότε πότε και κείνη—με κάποιο αλήθεια κόπο στην αρχή. Μα και πάλι άκουγε με τόσο ενδιαφέρον την Καίτη, όπως σχεδόν μια μητέρα χαιρέται τη φλυαρία του παιδιού-της. Και περίεργο πράμα, αυτή που πριν λίγο ώρα δε θά'θελε ν' ακούσει τίποτα, παρακαλώντας όλα μέσα-της νά'ναι βουβα και γαλήνια, σα γεμάτα απο δειλιασμένους στοχασμούς, βρήκε τώρα την όρεξη να συζητήσει για ένα σωρο λεπτομέρειες με την Καίτη, σχετικά με τα γοβάκια που πρωτοφορούσε κείνη τη μέρα. Ζωσμένα όλα απο ένα φως ιλαρο—λες μια προβολη κινηματογράφου σε σκοτεινο θάλαμο—που δυνάμωνε ολοένα απο χρώμα βελούδινα λευκογέμιζαν αγάπη. Κοιτούσε τη φίλη-της και της ερχόταν να την αγκαλιάσει. Μα δείτε, θά'λεγε, τι όμορφη που έγινε η Καίτουλα—κουκλι! Ξανάβρισκε τον παλιο εαυτό-της στη χαρούμενη προσμονη. Έννοιωθε μέσα-της ανησυχία, μα δε φλυαρούσε για να περάσει ο καιρος. Η αδυνατισμένη μορφη ξανάπαιρνε κάτι απ' την παλια λάμψη. Ερχόταν. Μα η Καίτη για να μην ανυπομονει και κείνη τόσο; Κλεισμένη έτσι στον εαυτό-της η Τερέζα ζούσε ολόψυχα την αγάπη-της. Κάποτε της ερχόταν η επιθυμία να ξεμυστηρευτει στη φίλη-της, να της τα πει όλα, μα τιποτα. Παίρνοντας πολλές απο τις δυνάμεις-της, κρατιόταν. Κ' η σκέψη αυτής της αξιοσύνης κάποτε κάποτε τη γέμιζε αναγάλια—τη μόνη αναγάλια που γινόταν νά'χει τον καιρο αυτο.

Συνέβηκαν όλα έτσι αργα κι' αναπάντεχα. Με τον καιρο—όμως όταν το καιώ-

σαμε, μας φάνηκε ενοχλητικά παράξενο. Αλλα μά την αλήθεια, τί λιγότερο περίεργο απο το να συμπαιθει την παρέα-της; Και στην παρέα είναι πολλά κορίτσια και πολλά αγόρια πάντα—κι' απ' αυτα, με κάποια πιο πολυ θα σχετίζεσαι, κάποια θα βλέπεις πιο συχνα. Και κάποιο απ' αυτα θα έχεις φίλο—όμως, αυτο μας έλειπε τώρα: να εξηγήσουμε πώς ήταν φίλοι συναμεταξύ-τους η Τερέζα, η Καίτη, ο Αντρέας κι' ο Αλέξης Βλαστος, ο αδερφος της Τερέζας... Ένα αίστημα πες αδερφικο—αν ζητούσε ποτε να εξηγήσει αυτο το αίστημα. Μα δεν υπήρχε λόγος να το σκεφτει—ούτε πάλι κι' αν υπήρχε θα το σκεφτόταν. Η ζωή-της ήταν τόσο πλούσια σε ασχολίες, μπορεί μηδαμινες, που της γέμιζαν όμως όλες τις ώρες, ώστε δεν υπήρχε μήτε καιρος, μήτε διάθεση για τέτοιους περίπλοκους συλλογισμούς. Και τί πως αγαπούσε τον Αντρέα απλα—έστω πολυ, παραπολυ—για να μην ειπούμε ψέμα; Τόλμησε κάποτε να συγκρίνει την αγάπη-της με κείνην που είχε στην Καίτη, αυτο όμως δεν είχε καμια σημασία. Της ήρθε μόνο τότε η σκέψη να κάνει κάτι γι' αυτα τα πρόσωπα—μια κίνηση γεμάτη απ' την αγάπη-της και τη σιωπηλη υποταγη στη μουσικη Αρμονία: να τους ενώσει. Ο Αντρέας—το ήξερε—αγαπούσε την Καίτη, μα και κείνη—το έννοιωθε—ένα σπρώξιμο θά'θελε μόνο για να πει το ναι. Το κατάφερε με γρήγορες κινήσεις γεμάτες απο κρυφη και συγκινημένη χαρα.

Τα πράματα συνεχίστηκαν με τον ιδιο αργο ρυθμο. Οι τρεις βλέπονταν τώρα πολυ συχνα, μα η Τερέζα όταν κάποτε περνούσε μέρα χωρις να το δει, γέμιζε νευρικη ανυπομονησία. Η μέρα περνούσε θλιβερα—όπως άρχισε νά'ναι τόσο χαρούμενη όταν επρόκειτο να συναντηθούνε. Όμως και μ' αυτο δε χάραζε μέσα-της η ελάχιστη υποψία. Η πρώτη αμφιβολία που της πέρασε απ' το νου άρχισε να την τυραννάει όταν κάποτε που στο σπίτι-της είχαν βρεθε: κ' οι τρεις, έννοιωσε την Καίτη σαν πιο ξένη, σα λίγο περιττη, που θα προτιμούσε—πώς να το πει;—να μη

βρισκόταν εκείνη τη στιγμη μαζί-τους. Λίγο πιο ύστερα που αναλογίστηκε το αίστημα αυτο, έννοιωσε μια ξαφνικη απογοήτεψη. Δεν αγαπούσε λοιπον την Καίτη;—όχι, αυτο δεν ήταν δυνατο, το καταλάβαινε. Μήπως;—αλλα πάλι είναι να γελάσει κανένας σε μια τέτοια σκέψη.

Καθως έφυγαν, προχώρησε λίγο προς το παράθυρο της κάμαράς-της. Η πρώτη-τους γνωριμία. Ζήτησε να εξηγήσει, να δώσει ένα λόγο στον εαυτό-της. Στάθηκε ώρα πολλη εκεί. Όταν γύρισε απ' το παράθυρο μέσα, η μορφή-της είχε πάρει κάτι απο το δέος. Προχώρησε ένα βήμα, δυο, και κάθησε.

(Το τέλος στο ερχόμενο)

Σαν εξαντλημένη. Βαρεία σάλευε μέσα-της η ψυχη. Αυτη λοιπον ήταν η αδερφική-της αγάπη; Θύμωσε με τον εαυτό-της, ορθώθηκε ξαφνικα, σα για να ξεπεράσει την ταπείνωση που αιστανόταν, μα κ' ύστερα, ως το βράδι, και τη νύχτα δλη, αυτο της στάθηκε μονάχη ασχολία. Κάτι περίπου σαν πρωτόπειρος εγκληματίας,—α, τί ήταν αυτα τα φεβρα μάτια που την τριγυρνούσαν, όλο μομφη κι' αποτριανισμό; Της Καίτης πώς έγιναν έτσι θλιβερα και περιφρονητικά, κ' η ματιά-της γιατί να ρωτάει αχόρταγα (γιατί Τερέζα, γιατί:);

ΚΩΣΤΑΣ ΑΓΑΠΗΤΙΔΗΣ

ΤΟΥΤΑΓΧΑΜΩΝ

Ή μακρυνή σου γοητεία
Αφοῦ λούστηκε στὶς θάλασσες τοῦ νοτιᾶ
Πλημμύρισε ἀπόψε τὴν κάμαρή μου
Τὸ μυστικὸ ὄνομά σου
Πλέχει γύρα μου σὰν ξωτικὴ μουσικὴ
Ποῦ μόλις ἔχεις ὑποψιαστῆ τὴ σημασία της
Τουταγχαμῶν!
Τουταγχαμῶν!

Ή σιωπὴ ἔχει δέσει τὴν καρδιά σου
Μὰ μιά σου ἀρχαία ὄρμη
Ἔσπασ' αὐτὴ τὴν ὥρα
Τὴ σιωπὴ τῆς δικῆς σου καρδιάς
Κι' ἔρχεται σ' εὐλαβικὴ ἐπίσκεψή σου

Ὁ ἥλιος γέρνοντας χύθηκε ἀπ' τὸ ποτήρι τοῦ
Καὶ γέμισε μενεξελὴς τὴν ἔρημο
Σὰν κάπνιζα τυλιγμένος
Μὲ τίς ἀνάλαφρες γαλάζιες τολύπες τῆς θύμησής σου.
Κι' ὅταν τὸ φεγγάρι λουλούδισε τὴ σιωπὴ
Κατέβηκα δειλὰ στὴν κατοικία σου
Ἐνῶ ἡ μουσικὴ μουσικὴ τοῦ ὀνόματός σου
Ἔδενε τοὺς χτύπους τῆς καρδιάς μου σὲ δέσμη ἄστρου
Τουταγχαμῶν!
Τουταγχαμῶν!

Τὸ μυστικὸ κάλεσμα τῆς γοητείας σου
Γέμισε τ' ἀποψινὸ μου κάπνισμα
Ἀπὸ τὴ μουσικὴ ἑνὸς χυμένου ἡλίου
Ἐνὸς λουλουδισμένου φεγγαριοῦ
Τουταγχαμῶν!

1942

ΤΑΣΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΓΛΑΡΩΝ

ΠΕΖΟΓΡΑΦΗΜΑ

Ἡ φωτιά λούφαζε. Ἄρνοιόταν ἐπίμονα νὰ γίνη. Κρύβοταν στίς φρέσκες φλοῦδες τῶν κλαδιῶν, γύρευε τὴν παραμικρὴν ὀγκράδα, ξέφευγε τὶς ριπὲς τοῦ ἀνέμου καὶ χανότανε. Μάταια ἰκέτευε τὸ πλῆθος τῶν ματιῶν. Μάταια τὰ σφιγμένα δάχτυλα τρεμουλιάζανε. Μόνο τὸ φεγγάρι γνώριζε τὴν αἰτία: ἦταν ἡ μεγάλη φωτιά, τὸ φῶς του, ἡ ζήλεια.

«Θὰ γίνης» ψιθύρισε κι' ἔσκυψε λίγο. Οἱ ματιές του σκέπασαν τὸ τοπεῖο κι' ἀναδιπλώθηκε ἐκεῖ ὁ μαῦρος μανδύας. Οἱ ψαράδες μαζεμένοι στὸ μικρὸ ξερονῆσι τῶν γλάρων, ἀδερφώνονται γύρω στὴ θυμωσιά τῆς φωτιάς. Προσμένουνε τὸ χάσιμο τοῦ φεγγαριοῦ. Οἱ βαρκοῦλες ἀφουγκράζονται τὶς ἱστορίες τοῦ μεγάλου νεροῦ, πὺν ὄλο ἔρχεται, πὺν ὄλο φεύγει.

«Τί παράξενα παραμύθια».

«Δὲν εἶναι παραμύθια: γίνανε, γίνονται».

Στοὺς ἐξῶστες τῶν βράχων οἱ γλάροι μὲ τὰ γερτὰ κεφάλια τῆς συλλογῆς. Εἶναι τὸ νησί τους ἐδῶ. Ἡ μονιά τῶν γλάρων πὺν δὲ θὰ πετάξουνε πιά, πὺν δὲ θὰ γίνονε κύματα κι' ἀστραπὲς τῆς γαλήνης. Τὰ φτερά τους εἶναι στολίδι θλιμένο. Πάει πιά ἡ δύναμή τους. Τώρα πεινᾶνε μονάχα. Τὸ χόρτασμα εἶν' ἡ ζωὴ τους. Καὶ τὸ βράδι, ὅταν ἡ σπασμένη φτερούγα κρύψει τὸ κεφάλι, ἀρχίζει τὸ μεγάλο ταξίδι. Γέλιο μπροστὰ στοῦ ἡλίου τὰ μάτια· φιλιὲς στὴν ἀψηλότερη σταλαγματιά τοῦ κυμάτου· σαΐτια τοῦ ἀφροσύνεφου.

Τώρα συντροφεύουνε τὴν ἀγρυπνία τῶν ἀνθρώπων.

«Θὰ φέρουν ἄραγε τὸ μικρὸν ἡλιο κάτω» ρωτιῶνται καὶ προσμένουνε.

«Ἡ φωτιά ξεφεύγει» λέν οἱ ψαράδες καὶ σφίγγονται τὰ στήθια τους.

Τὸ φεγγάρι μάζεψε τὶς στερνὲς ξεχασμένες ἀχτίδες.

«Ἄ χά, τώρα γίνομαι» ἐκραξ' ἡ φωτιά. Χόρεψε τρελλὰ σ' ἓνα ὄργιο καμπύλης κι' ὕστερα λικνίζοταν ρυθμικά.

Λεφτερώθηκε ἡ κρατημένη ἀνάσα κι'

ἔγινε σύνεφο πάνω ἀπ' τοὺς ψαράδες, συνεφάκι πάνω ἀπ' τοὺς γλάρους. Στάθηκαν λίγο δισταχτικά καὶ τὰ δυὸ κι' ἀδερφωμένα ὑψώθηκαν. «Ποῦ πᾶμε;»

«Πᾶμε σὲ κείνες τὶς γαλάζιες κορφές πὺν γνέφουν τὸ πρωὶ μέσ' ἀπ' τὸν οὐρανὸ, ἔλα. Πᾶμε κεῖ πὺν κλείνει τ' ὄστρακο τ' οὐρανοῦ καὶ τῆς θάλασσας. Πᾶμε κεῖ πὺν ὄνειρευόμαστε».

Μιά τριανταφυλένια ἀνάμνησην ἄφισε τὸ φεγγάρι στὴ δύση. Κυρίεψεν ἡ κόκκινη φλόγα. Ἐνα πλοκάμι τῆς τ' ἄρπαξε ὁ νοτιάς καὶ τόριξε στὸ νερὸ χίλια κομάτια. Πορφυρένιο αὐλάκι κύλησεν ὡς τὸ νερὸ, μαζὶ μὲ τὶς στυλὲς ματιές πάνω του καὶ τὸ τραγοῦδι ὑψώθηκε. Λυπημένος σκοπὸς πὺν λέει γιὰ τοὺς γλάρους. Κείνους πὺν δὲν ἔχουν φτερά κι' ἡ θάλασσα κάποτε κάνει τὴ χάρη κι' ἀπλώνοντας ξαφνικὸν κάτασπρο χέρι, σέρνει στὸ γαλάζιο τῆς ἀτέλειωτον ὕπνο κάποιον, τὸ διαλεχτὸ τῆς γαλήνης.

Οἱ γλάροι δὲ νοιώθουνε τὰ λόγια. Βαθειὰ τους μιλάει ὁ σκοπὸς. Ἡ θάλασσα ὁμως πὺν ὄλα τὰ ξαίρει, τοὺς τὸ φλοισβίζει.

Οἱ βαρκοῦλες, πλανημένος γαλαξίας τῆς θάλασσας, ξεκινήσανε. Πανηγύρι στοὺς κόσμους τοῦ βυθοῦ. Οἱ ἀκίνητες ζωὲς λαχταρᾶνε τὸ πλησίασμα καὶ τὰ ψάρια σαγηνεύονται ἀπ' τοὺς τόσους ἀναπνέοντες ἡλίους.

«Πᾶμε κοντὰ τους. Πᾶμε».

«Πάρτε μας μαζί σας».

«Ὅποιος μπορεῖ. Ὅποιος προφτάσει».

«Μή» ἀναδέυει ἡ θάλασσα.

Κανεὶς δὲν τὴν ἀκούει κι' ὀργισμένη γιὰ τὸ χαμὸ ρυάζεται καὶ βρουχιέται.

Ὁ ἄσπρος τῆς θυμὸς πλαταγιάζει ὄλο καὶ πὺν δυνατὰ.

«Καιρὸς γιὰ μέσα: κάντε στροφή».

Ἡ κόκκινη βαρκοῦλα ὁμως δὲν ἄντεξε τὸ πλαγιαστὸ κρουνέλιασμα κι' ἓνα ἀστέρει σβύστηκε. Τὸ ἴδιο κύμα λυώνοντας σιγὰ σιγὰ στὴν ἀπόσταση τῆς νύχτας

ἔφτασε θριαμβευτικὸ στὸ νησί τῶν γλάρων, διαλύθηκε στὴν τραχύτητα τῶν βράχων καὶ σκάζοντας πλοκάμια, ἄδραξε τοὺς ἀκρινούς...

Τὸ πρωινὸ, βρῆκε ὁμοιο τὸ χτεσινὸ τοπεῖο. Ἡ νύχτα δὲν ἄφισε παρὰ λίγα ἄσπρα φτεράκια πὺν ἀναβοσβύνουν στὸ

κυματάκι καὶ μιὰ ρυτίδα ἀκόμα στὰ κουρασμένα πρόσωπα. Οἱ γλάροι μετρᾶνε τοὺς ψαράδες πὺν πηδᾶνε στὴν ἄμμο.

«Ἦταν πὺν πολλοὶ ὅταν φύγανε» λέν οἱ ματιές τους.

«Λιγότεψαν οἱ γλάροι» συλλογιέται τὸ ψαρόπουλο.

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΣ

MANTUA

Τοῦ ἄδερφεῦ Σπύρου

Roméo, Roméo
Whu art thou Roméo!
W. SHAKESPEARE

Ἐμεινε κρεμασμένη στὴν περιποκλάδα πὺν ἀγκάλιαζε τοῖχο τοῖχο τὴ νύχτα ἢ ἀνάσα του κι' ἢ ἀνάμνηση τῶν ἄσπιλων του λόγων ὅπως σωπαίνουν πάνω στὰ ξεχασμένα κλαριά ἐνὸς χριστογονιάτικου δέντρου τὰ περιτὰ στοδίδια πὺν τόσο μᾶς γοήτεψαν. Μὰ τώρα, ποιά εἶναι αὐτὴ ἢ μορφή πὺν σκύβει πάνω ἀπ' τὶς λευκὲς κουρτίνες ν' ἀκούση τὶς μυστικὲς δονήσεις τῆς καρδιάς τῆς χωρὶς νὰ λέει οὔτε μιὰ λέξη;
«and yet, I wished, I have still to give it».

Γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ τῆς πὺν συνάντησε ἓναν ἄνθρωπο πὺν νὰ τῆς μιλήσει τὴ νύχτα, καὶ νὰ τὴν συνεπάρει τόσο ἀπλᾶ ὁ ρυθμὸς πὺν ξέγνων τὰ λόγια του, ὡς ἀκουμποῦσαν ἀπαλὰ πάνω στὸ μάρομαρο τῆς σκιᾶς τῆς;
Ἄργότερα, ἴσως, θὰ ποῦνε πὺν πῶς πέθανε ἔτσι πὺν στέκεται γλωμὴ καὶ κουβεντιάζει μὲ ἡσκιους καὶ βαδίζει σκορπώντας τὴν ψυχὴ του λουλούδια πὺν σώπαιναν, κουνώντας τὸ κεφάλι λυπητερὰ μέσα στὴ νύχτα.

Μεγάλωνε μέσα μας ὁ παλμὸς τῆς ζωῆς (σὰν τὴ θάλασσα πλατὺς καὶ βαθὺς σὰν τ' ἀστέρια) καὶ πλημμύριζε τὸν κόσμον σὰν ἓνα ποτάμι πὺν κατεβαίνει ὀρηκτικὰ ἀπ' τὸ βουνὸ καὶ γεμίζει τὸν κόσμον φωνὲς κι' ἀφροστέψανα, καὶ πὺν τόχεις μάθει τὸ πόσο εἶναι μάταιο νὰ προσπαθεῖς νὰ σταματήσεις τὰ ποτάμια πὺν ροχθοῦνε μέσα σου βυθίζοντας στὴν κοίτη τὴν παλάμη σου. Κι' ἔτσι ἦταν ἢ μοῖρα σου, νὰ βρεθεῖς μόνη καὶ πρόσωπο μὲ πρόσωπο μὲ τὸ θάνατο πὺν κάποτε λεγότανε Ρωμαῖος

— ὁμως πάντα τέτοια ἦταν ἢ μοῖρα τῶν ποταμιῶν καὶ τῶν Κα-
[πουλέτων.

Θ. Δ. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΑ ΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΠΟΥ ΠΕΘΑΙΝΕΙ...

ΡΟΜΑΝΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Χαρισμένο στο «Νηρέα» από το Μάη του 1942

Νά είναι άραγε τόσο μεγάλη ή ψυχή μας, για να νιώθω έτσι έντονα τη μελαγχολία μιάς συννεφιασμένης μέρας που πεθαίνει — ή τάχα να συμβαίνει κάτι άλλο; Και είμαι έτοιμος να παραδεχτώ πως ή μικρή μικρή ψυχή μας, διατηρεί κάποια δεσμά έπαφής με τη μεγάλη παγκόσμια ψυχή που γεμίζει το κοσμικό άπειρο — εκτός αν προτιμάς να επικαλεστούμε και μεις, την υπερκόσμια πίεση του ασύλληπτου, του άβαρου, του ψυχικού αυτού αίθερα των άπόλυτων κενών που μαθαίναμε στη Φυσική... (Μά, σέ βεβαιώ, πως τη στιγμή που θά καταλάβω το σύντροφό μου κουρασμένο, γίνομαι έτοιμοι να κουρασμένους, σά να μου είχαν άξαφνα αφαιρέσει την ψυχή — επιτέλους τί χρειάζονται όλες αυτές οι μεταφυσικές φλυαρίες, άφου ξέρω πολύ καλά πως έξηγει, κι' έντελώς συγκεκριμένα το φαινόμενο ή Φυσιολογία... Άλλά Θεέ μου, πως θά συζητούσαμε;...)

Λέγαμε για τη διάθεση. Θά ήθελα να πώ δυο λόγια για τη διάθεση, που τη θεωρώ σάν την αρχή και το τέλος κάθε αισθητικής, όπως την πρόθεση για την ήθική.

... Μελαγχολία! Μπορεί να είσαι έτσι άόριστα λυπημένος, χωρίς να συλλογίζεσαι τίποτα. Το πολύ να συλλογιέσαι τη μελαγχολία σου, που ίσως να λικνίζεται σέ άσκοπες κάποιες νότες πιάνου μακρινού — σύμπτωση ή αίτία; Όσοσο πόσο εύκολα που πέφτει ή θύμησή σου προς τα πίσω μόλις το θελήσης λίγο, σέ μοτίβα που δονούν λυπητερά τη χορδή της ψυχής σου — έχεις νιώσει σύντροφε ποτέ όπως δλη ή ύπαρξή σου να 'ναι μιά παλλόμενη χορδή;

Είσέβαλε με φωνές και με γέλια, ένα πρελούντιο τρελής χαράς — είναι μολαταύτα μιά θλιβερή ιστορία. Ήρθε άξαφνα να σπάση το διάφανο κρύσταλλο της πρωινής

ήρεμίας, να ταραξή τη γαλήνη των νερών, τη θαυμαστήν ίσορροπία των άτμοσφαιρών, να ξυπνήση τους θαλασσινούς μικροθεούς του βράχου, που έχουν άποξεχαστεί βαθεία στις άλμυρες άπόσκιες τρύπες τους. Σκόρπισε γύρω της χαιρετισμούς και γέλια κι' άγκαλιάσματα — πήδησ' άπάνω του και τον άγκάλιασε και τον φιλούσε, το μικρό άδερφό μου — που δέν ήταν δά και πολύ μικρότερός μου — και γελοούσε, και γελοούσανε μαζί — εκείνος ζει, μά έγω πέθανα — κι' εκείνη έχει πεθάνει τώρα. Τη διατηρώ στη μνήμη μου λευκή, μ' ένα λευκό φαρδύ καπέλλο και τη φούστα στον άέρα!

Τι δειλός που ήμουν Θεέ μου... Καθόμουν στην άκρη εκεί του βράχου και θά έπρεπε, να κρατούσα ένα καλάμι στα χέρια και να ψάρευα. Όσοσο κοίταξα μόνο τη θάλασσα, τη γαλάζια παιχνιδιάρικα θάλασσα και — δέ θά το έννοούσατε... Όπως αν είχατε στα χέρια σας άρχαίο βάζο και κάποια του σκηνή να σάς φαίνεται άκατανόητη, και θά θέλατε τότε να συμπληρώνατε αυτό το κάτι που νομίζετε πως λείπει. Όσοσο, δέ λείπει τίποτα. Ήμουν έγω που καθόμουν εκεί βουδός και ως άδιάφορος — έμένα, που ή τρελή καρδιά μου βρέθηκε φυλακισμένη σ' ένα τέτοιο δειλό κορμί. Και φοβάμαι πως δέν έχω πεθάνει. Μά ή Ρίτα έχει τώρα πιά πεθάνει...

Στο γυρισμό από τη θάλασσα — εκείνη δέν κάνει μπάνιο — τα κορίτσια πηγαίνουν μπροστά πικασμένα από το μπράτσο, και δλο κελαηδούν. Ήμεεις τ' άγόρια, λίγο πιό πίσω, μάλλον σιωπηλοί — τα κορίτσια βρίσκουν πάντοτε κάτι να πουνε, τ' άγόρια τους άρέσει περισσότερο ν' άκουνε τη φωνή των κοριτσιών και να μιλούν λιγώτερο — αυτό βέβαια σάν είναι με κορίτσια. Μά έγω δέν ξέρω αν άκουγα. Ξέρω μονάχα

πως μπορώ να μιλήσω με συγκίνηση, για μιά μικρή λεπτή γαλάζια φλέβα στον άστράγαλο της Ρίτας — τα λευκά της αδύνατα πόδια με τα κόκκινα σκονισμένα πέδιλα. — — —

Ήκεινο το καλοκαίρι το έζησα όσο δέν έζησα χρόνια όλόκληρα ύστερα, που μένουν βουδά και άχρωμα — χαμένα χρόνια — ένα καλοκαίρι, μιά όλόκληρη ζωή! Κι' όταν εκείνο τέλειωσε, έκλεισε κι' ή ζωή — σκορπίσαμε, και δέν ξαναγίνηκε πιά ούτε ένα κομμάτι από κείνο το ήρωϊκό τραγούδι.

... Που νά'ναι σήμερα οι ξένοιαστοι σύντροφοι των τολμηρών παιχνιδιών, της φαντασίας και του αισθηματος; ο μεγάλος Άποστόλης, που μάς έδωσε μιά στενή φίλια, μιά τρυφερή δυνατή φίλια — κι' όμως συλλογίζομαι πως πρέπει νά'μαστε δυο τελείως διαφορετικοί άνθρωποι — ο άδερφός του ο μικρός Άλέκος — που δέν ήταν δά και πολύ μικρότερός μου — ή άδερφή τους ή Τασία — αυτή στην ήλικία μου, να μένη στο μυαλό μου περισσότερο άγόρι παρά κορίτσι — άλλα παιδιά πιό ξένα, μά που ζήσαμε μαζί, κι' ύστερα τα κορίτσια... Ή Τασία και ή φιλενάδα της ή Ρίτα, ή άδερφή της Ρίτας ή Τασίτσα — πιό μεγάλη αυτή — της Τασίας οι μεγάλες οι άδερφές, οι φιλενάδες τους, ή Εύτυχία, ή Ήρατώ, ή Πολυξένη, σ' όλες τις ήλικίες άπ' τα δώδεκα ως τα είκοσι τους χρόνια. Τόσα κορίτσια...

Ήζησα, μόνος έπίγονος εκείνης της ζωής, σέ άλλα καλοκαίρια ύστερα, στην ίδια έξοχή. Τι σιωπηλά που γίνοντ' όλα και άδιάφορα χωρίς την παρουσία τους — της φωνής τους τα δροσερά νερά, της σιλουέττας τους την κομψή χάρη!...

Ή ζωή μας κύλησεν έτσι, το πρωί στη θάλασσα για μπάνιο, τ' άπόγεμα περίπατο στην παραλία. Συγκεντρωνόμαστε στο σπίτι των παιδιών, του Άποστόλη, της Τασίας και των άδερφιών τους. Και σάν έπαιρνε πιά να δροσίξη, ξεκινούσαμε δλοι μαζί, μιά μεγάλη παρέα, τα κορίτσια από κει, τ' άγόρια από δω, να μιλάνε, να φωνάζουνε, να τραγουδάνε, να πειράζονται και να γελάνε — ά τί μικρός που ήμουν

και τί άσήμαντος μέσα σ' αυτή τη μεγάλη τρελή παρέα, και πόσο πιό μικρός ήθελα άκόμα να γίνω — ο άνόητος... Ήκανα το κάθε τι για να μη με προσέξουν — κι' όμως ήθελα να με συλλογίζονται... Άλίμονο, ήμουν πάντα ο ίδιος. — — —

Ήκεινο τ' άπόγεμα, μ' είχε πάρει ο Άλέκος και κοιτάζαμε ένα βιβλίο με φωτογραφίες. Δέ θυμάμαι καλά αν ήταν ένα βιβλίο με φωτογραφίες, δέ θυμάμαι άκόμα αν ήταν κι' ένα βιβλίο που κοιτάζαμε... Θυμάμαι πως ήρθε τότε και μάς βρήκε ή Τασία, πως μαζί με την Τασία ήταν κι' εκείνη — ή άλλη... Και καθώς ή Τασία πήρε τότε τον Άλέκο, μείναμε λείι ή δυο μας μόνοι, μέσα στο μικρό το κιόσκι, που το ζώναν οι περικοιλάδες άπ' ολόυθε και τα πεύκα κι' ο τρελός χορδός των τζιτζικιών — μόνοι... Πρέπει να ήμουν ταραγμένος Δέν ξέρω. Ίσως να 'φταιγε και ή θαρεια άτμόσφαιρα τ' άπομειήμερου — όμως ξέρω πως εκείνη τη στιγμή δέν μπορεί να συλλογιόμουν τίποτα. Ξέρω — ήταν εκείνη που με κοίταζε δλην τούτη την ώρα, αισθανόμουν το βλέμα της έξεταστικό και περίεργο να μ' άγκαλιάξη... Κι' άξαφνα τότε, σήκωσα τα μάτια και την κοίταξα στα μάτια: και μείναμε έτσι μιά στιγμή και κοιταζόμαστε... Ύστερα εκείνη χαμογέλασε με μί' άπροσδιόριστη ειρωνεία και, τινάζοντας τους ώμους της άδιάφορα, γύρισε το κεφάλι άλλου. Τότε ξαναγύριζε ή Τασία, και είχανε φύγει οι δυο τους φλυαρώντας εύθυμα, και είχα μείνει έγω μόνος. Άργησα να το καταλάβω. Και, ίσως μόλις τώρα το καταλαβαίνω. Ίσως το έχει ή μοίρα μου — ώστόσο φίλε μου, το ξέρω πως δέν έκαμα ποτέ τίποτα για να της ξεφύγω — μοναξιά! δέ θαρούσαι... Συνήθεια.

... Και την κοίταξα λείι στα μάτια... Κι' όμως, δέ θά μπορέσω να σοῦ πώ τίποτα για τα μάτια της. Και γι' αυτά τα χαρακτηριστικά της άκόμα, διατηρώ μιά γενική έντύπωση, μά ή στιγμή εκείνη δέν την πλούτισε κατά πολύ. Καταλαβαίνεις...

Άργότερα μου δόθηκε ή εύκαιρία να την παρατηρήσω πιό άνετα. Ήταν ένα άπόγεμα από τα τελευταία του καλοκαι-

καί : «Κουκουρίκου !» 'Ο νικητής
ψηλά πάνω σ'ό φράχτη.
'Όμως γιά τύχη του κακή
τήν ώρα αυτή περνούσε
'Αητός πού γύρευε τροφή
καί πού πολύ πεινούσε !..

'Η ακόμα σε μύθους όπως οι υπ. αρ. 9, 22,
23, 30.

'Η γλώσσα είναι μια στρωτή και κομψή δη-
μοτική.

Για να τελειώνω, σημειώνω ότι το έργο
αυτο, αξιοπαρατήρητο και μεθοδικό, πρωτο-
φανερώθηκε απ' της αγαπημένες στήλες της
<Διαπλάσεως>—κι' αυτο δεν πρέπει να το ξε-
χνάμε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΒΕΡΗΣ

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΙΝΟΥΜΕ

Παυλίνας Πετροβάτου : «Θ' αὐτοκτο-
νήσω». Εὐθύμα διηγήματα.

Διον. Α. Τροβᾶ : «Αἴσωπος».

Ευάγγελου Ν. Ασπιώτη : «Θρήνοι»,
στίχοι. Κριτική του βιβλίου στο ερχόμενο
φύλλο.

«**Νεανική Φωνή**», μηνιαίο περιοδικό
νέων, φύλλα 6 και 7, με συνεργασίες Παντε-
λη Μυλωνογιάννη, Κωστή Νεχαλιώτη, Σταύ-
ρου Βαβούρη, Γιάννη Ιωαννίδη, Αλέξη Σο-
λομου, Σ. Κακναβάτου, Δ. Παπαδίτσα, 'Αλ-
κης Ζέη, Γιώργου Στάβερη κ. ά, κριτική του
βιβλίου, του θεάτρου και πληροφορίες για τη
μουσική κίνηση της Θεσσαλονίκης. Στο 7ο
φύλλο αρχίζει, προλογισμένος από το Roger
Milliet, ο 'Μεγάλος Μάλν' του Alain Four-
nier, σε μετάφραση Μαρίας Πλακοκεφάλου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ευχαριστούμε κι' από εδώ θερμα την αγα-
πητή-μας δ. Λιλίκα Ζανουδάκη για την πολύ-
τιμη ενίσχυσή-της στην έκδοση του 'Παλμου'.

Οι συνεργασίες που στέλνονται για το πε-
ριοδικό, παρακαλούμε να είναι γραμμένες κα-
θαρά και μόνο από τη μια μεριά του χαρ-
τιού, γιατί διαφορετικά δε θα λαβαίνονται
υπ' όψη.

Γ. Δημ. : Σωστα μαντέψατε : Οι κεραίες
ανάμεσα σε δυο στροφες στο ποίημα του 'Αγι
Τυπάλδου που δημοσιεύτηκε στο περασμένο
φύλλο, αντιπροσώπευαν μια τρίτη—ίσως την
ωραιότερη μάλιστα—που βγήκε την τελευταία
στιγμή.

Α. Καλ. : Αδόκιμες λέξεις κ' εκφράσεις,
άτεχνοι στίχοι και γενικά ένας τόνος κάπως
τραχυς, πνίγουμε αληθίνα το όποιο ποιητικό
ύφος μπορεί νά'χουν οι δυο συνεργασίες που
μας στείλατε.

Αλ. Πούλ. : Το 'Πάψε να κλαίς', κι' αν
προδίνει συγκινημένο τον ποιητή-του, υστερεί
σε πολλά : γεμάτο από μια αδικαιώτη εντελώς
ρομαντική διάθεση και γραμμένο με συνει-
θισμένες λογοτεχνικές φράσεις είναι ανυπό-
ταχτο πια στο ελάχιστο δούλεμα.

Θ. Κ. Θεοφ. : Τα ποιήματά-σας μονάχα
σαν πρωτόλεια μπορούνε να κοιταχτούν. Αλη-
θίνα, έτσι δείχνουν : υπάρχει σ' αυτά κάποια
ευχέρεια στη σιγουργία, ο ολέθριος στίχος
που γρεμίζει το ποθητό και οπωσδήποτε υ-
ποφερτό αποτέλεσμα που αναμένεται, κάποια
γλυκερότητα στο αίσθημα που δε μετριάστηκε
όμως διόλου στην εκτέλεση..

Ν. Δουβ. : Το 'Στη μνήμη-του' έχει πολ-
λες αδυναμίες. Ενω θα έφταναν τέσσερις μο-
νάχα στίχοι, εσεις ξεχυθήκατε σε είκοσι, έτσι
που γεμίστηκαν από πολλιλογίες και ρητορι-
σμο. Παρ' όλ' αυτά, πρέπει να σημειώσουμε
μια σημαντική πρόοδο στις έκφραστικές και
τεχνικές καταχτήσεις που βλέπουμε συγκρινόν-
τάς-το με παλαιότερές-σας δοκιμες.

Σ. 'Ασ. : Η σημερινή-σας συνεργασία έχει
προτερήματα που, ομολογούμε, μας ξάφνισαν
ευχάριστα. Μα ο τέτοιος χειρισμός μιας ιδέας
κατα τάλλα πρωτότυπης και αληθινής μονάχα
σ' ένα εκτεταμένο κείμενο θα μπορούσε να
δικαιολογηθεί.

Θ. Δ. Φρ. : Από τις συνεργασίες σας κρα-
τάμε τη 'Μαντνα' και το 'Πλάι σε μια γυ-
ναίκα'. Από σας θα περιμέναμε και κανένα
δοχίμο πάνω σε θέμα λογοτεχνικό, γιατί οι
συνεργασίες που λαβαίνουμε είναι εξαιρετικά
φτωχές απ' αυτή την άποψη.

Κ. Λας. : Περιμέναμε κάτι πιο πρωτότυπο
και με περισσότερες αξιώσεις. Αν αυτο ανή-
κει σε παλαιότερές-σας προσπάθειες, τότε θα
θέλαμε κάτι πιο νέο, διαφορετικά κάτι πιο
τέλειο.

Γ. Καρ. : Δημοσιεύεται σήμερα η συνεργ-
ασία-σας.

Τελευταία αντίτυπα :

ΔΩΔΕΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟΥ ΦΑΙΔΡΟΥ ΜΠΑΡΛΑ

Μια πολυτελής έκδοση του «Αετού»
σε βαρύ αγγλικό χαρτί.

Σελίδες 40

Δραχμές 2 500.000